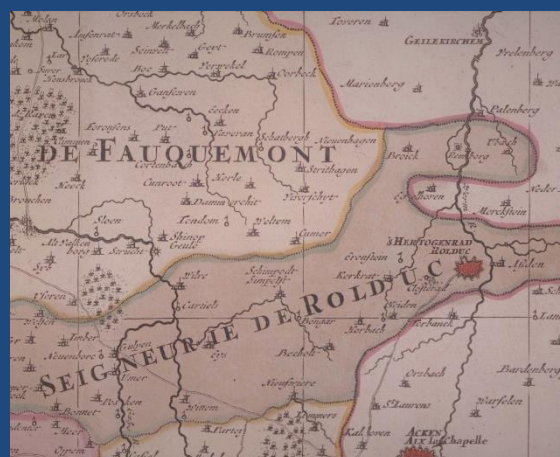

Werpt licht op de geschiedenis van Parkstad Limburg

Jaarverslag 2018

Stichting Historische Kring
'Het Land van Herle'

FEBRUARI 2019

Stichting Historische Kring “Het Land van Herle” is opgericht op 4 april 1945. De Kring bestudeert en publiceert over de geschiedenis van de Parkstad gemeenten; de huidige gemeenten: Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Onderbanken, Nuth, Simpelveld en Voerendaal.

Colofon:

Stichting Historische Kring “Het Land van Herle”

Postbus 1, 6400 AA Heerlen

Telefoon: 06 - 10416501

KvK Limburg 41070684 - BTW-nummer NL816682549B01

Bankrekening: IBAN: NL86INGB0002069907 BIC: INGBNL2A

www.landvanherle.nl

info@landvanherle.nl

Het Land van Herle

Jaarverslag 2018

Stichting Historische Kring 'Het Land van Herle'

De stichting is op 4 april 1945 opgericht met als doel de bestudering van de geschiedenis van het historische gebied dat wordt aangeduid met het Land van Herle. Aan dit historische gebied werden later ook Kerkrade en omliggende gemeenten toegevoegd. Tegenwoordig behoren de huidige gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld en Voerendaal, ofwel het huidige Parkstad Limburg tot het werkgebied van de kring.

Het bestuur

Het bestuur bestond aan het eind van het verslagjaar uit: W. Terpstra, voorzitter; mw. K. Smeets-Limpens, secretaris; H. Otten, penningmeester en verder P. Borger, R. Braad, J. Smeets en mw. A. Quaedackers. Het bestuur heeft in het verslagjaar vijf keer vergaderd.

In het verslagjaar is een nieuwe activiteit opgepakt: een voor publiek toegankelijke zomeravondlezing met drie prominente sprekers over een bijzonder en in de geschiedbeoefening actueel thema. We hopen hiermee ons publieksbereik verder te vergroten.

Nog steeds wordt maandelijks een digitale *Nieuwsbrief* gepubliceerd. Deze nieuwsbrief verzenden wij mede namens de historische en heemkundeorganisaties in Parkstad Limburg. Daarin worden nieuwtjes en activiteiten vermeld uit het historische veld, zoals deze door de verschillende organisaties zijn aangereikt. Mw. A. Quaedackers is redacteur van de digitale Nieuwsbrief. Verder worden actuele nieuwtjes en informatie ook verspreid via de website www.landvanherle.nl en de facebookpagina <https://www.facebook.com/land.vanherle/>.

De werkgroep

De stichting heeft, vanaf haar begin, een werkgroep ingesteld van zowel amateurs als mensen die professioneel actief zijn met geschiedenis. Dit is een gezelschap van historici, onderwijzers, archeologen, genealogen, architecten, etc. die in deze regio werkzaam zijn. De bijeenkomsten van de werkgroep worden gehouden op de vierde maandag van de maand in de studiezaal van Rijckheyt te Heerlen.

Aan het begin van het verslagjaar bestond de werkgroep, onder leiding van de voorzitter van het bestuur Will Terpstra uit P. Borger, J. Born, R. Braad, P. Crombach, F. Crutzen, drs. M. van Dijk, dr. F. Gerards, S. Giezenaar, K. Hessels, dr. A. Jacobs, M. en R. Krutzen, M. Lemaire, drs. K. Linders, H. Otten, A. Patelski, J. Prakken, drs. M. Put, drs. A. Quaedackers, drs. Th. Raets, drs. E. Ramakers, dr. L. Schiphorst, mr. ir. J. Smeets, ir. R. Smeets, W. Terpstra, drs. M. van der Weerden, drs. L. Wolters en drs. M. van der Wijst.

Gewoonlijk wordt in de bijeenkomsten van de werkgroep door een spreker een voordracht gehouden met een onderwerp dat aspect(en) van de historie van de regio belicht. Na de lezing wordt hierover door de aanwezigen gediscussieerd. Verder worden door de voorzitter mededelingen gedaan met betrekking tot de stichting en wordt aan iedere deelnemer de gelegenheid geboden om vragen te stellen dan wel punten onder de aandacht van de werkgroep te brengen. Regelmatig zijn toehoorders te gast bij specifieke onderwerpen.

Het Land van Herle

Naast de informatie-uitwisseling zijn de volgende onderwerpen besproken:

Maandag 22 januari	Martin van der Wijst, <i>Latijn in het dagelijks leven</i>
Maandag 26 februari	Sjef Born, <i>Langs de Via Belgica van Heerlen naar Rimburch</i>
Maandag 20 maart	Luc Wolters en Fabian de Kloe, <i>100 jaar Fonds voor Sociale Instellingen</i>
Maandag 10 april	Frans Crutzen, <i>De St. Antoniuskerk te Vrank Heerlen</i>

Maandag 28 mei vond de excursie plaats naar Burg Rode in Herzogenrath waar we professioneel werden rondgeleid door Catharina Scholtens, lid van het Kuratorium Burg Rode. Er was een nazit (grotendeels voor eigen rekening) in 'De Kanunnik', het restaurant van Rolduc. [>>foto's]

Maandag 25 juni vond onze eerste **Zomeravondlezing** plaats in het Thermenmuseum met als thema '**Bovengronds**'. Wethouder Jordy Clemens gaf een vooruitblik op **het project 'Bovengronds'** dat in de zomer van start ging. VPRO-presentator en historicus Bart Gielen gaf een presentatie over: **Applaus voor een requiem. De Mijnstreek na de mijnsluiting: hoop, verwachtingen en deceptie**'. Oud stadseconoom **Frans Vonk** sloot de avond met zijn lezing over '**De economie van Parkstad Limburg: een toekomstgerichte terugblik**'. De avond werd afgesloten met een stevige discussie over de toekomst van de stad en het behoud van historische entiteiten. [>>foto's]

Maandag 27 augustus	Frans Gerards, <i>Advocaat mr. Willem van Panhuys; de overlevingskunst van een Staatse overheidsdienaar</i>
Maandag 24 september	Koos Linders, <i>Dr. Henri Poels en de gemeenschapszielzorg in de mijnstreek</i>
Maandag 22 oktober	Michel Lemaire, <i>Heers en verdeel en inleiding op de collectie Smeets en Paul Borger, De Rythmic groep uit Schinveld</i>
Maandag 26 november	Hilde Vanneste, <i>Archeologie actueel; een bericht over recente archeologische opgravingen in Parkstad Limburg</i>

Het Land van Herle

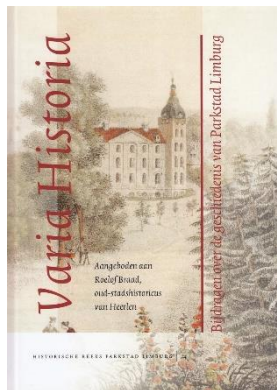
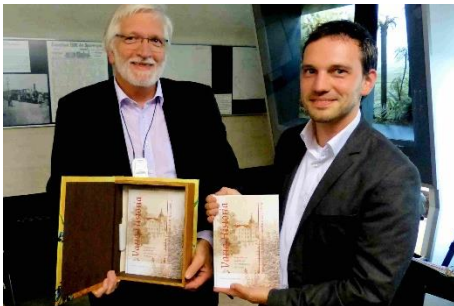
Publiceren

Sinds 1950 bestaat een traditioneel tweede belangrijke activiteit van de stichting uit het uitgeven van een tijdschrift over het verleden van en geschiedbeoefening in de regio. 65 jaargangen van het tijdschrift zijn doorzoekbaar op de website geplaatst. In 2016 startten we met de uitgave van: *MijnStreek, historisch magazine voor Parkstad Limburg*. In de derde jaargang 2018 werd per kwartaal een aflevering uitgegeven met een gevarieerd aanbod aan artikelen (zie de bijlage).

De redactie bestond aan het einde van het verslagjaar uit: R. Braad (hoofdredacteur); K. Linders (redactiesecretaris); mw. Anita Quaedackers (eindredacteur), F. Gerards en mw. D. Smeets-Habets. S. van Daal, M. van Dijk, W. Nolten bleven nog adviseurs van de redactie.

Op 31 december waren er 334 (2017: 343) abonnees, waarvan 7 (9) ruilabonnementen. Gedurende het jaar hebben 20 (14) abonnees hun abonnement opgezegd en zijn er 11 (10) abonnees bijgekomen.

In samenwerking met Rijkshyatt is Het Land van Herle verantwoordelijk voor de uitgave van de *Historische Reeks Parkstad Limburg* (HRPL) en het vervolg op de serie *De geschiedenis van de Heerlense buurten*. In het verslagjaar is als deel 14 van HRPL verschenen: *Varia Historia; bijdragen over de geschiedenis van Parkstad Limburg : aangeboden aan Roelof Braad, oud stads-historicus van Heerlen* (onder redactie van Antoine Jacob, Koos Linders, Marcel Put en Diane Smeets-Habets. Anita Quaedackers verzorgde de eindredactie. De boekpresentatie ervan vond plaats in het Nederlands Mijnmuseum in Heerlen op maandag 3 september. [=>foto's Wim Koops]

Daarnaast is door Land van Herle meegewerkt aan het boek dat de Heerlense Commissie Open Monumentendag in september het licht liet zien: *Rijksmonumenten Heerlen*. werden al voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor enkele boeken die in 2019 zullen worden uitgegeven en werden inlichtingen verstrekt voor publicaties van derden.

Stimulering historische participatie

Regelmatig organiseert Het Land van Herle samen met LGOG Kring Parkstad het 'Heemkundeoverleg' in de regio Parkstad Limburg. Hier komen van oorsprong de voorzitters van de meest actieve historische en heemkundeorganisaties bijeen. Tegenwoordig is het een meer gemengde groep van vertegenwoordigers/bestuurders van deze organisaties. De samenstelling wisselt afhankelijk van het te behandelen thema. In het verslagjaar waren er drie bijeenkomsten waar informatie-uitwisseling plaatsvond en in deze vergaderingen naast de gebruikelijke thema's als 'maand van de geschiedenis' en 'open monumentendag' vooral de toekomstbestendigheid van de verenigingen nogmaals besproken.

Het Land van Herle

Bijlage

Inhoud derde jaargang *MijnStreek*

Zie voor verdere info: www.mijnstreek-parkstad.nl of www.landvanherle.nl. Daar kunt u ook een gratis abonnement nemen op de regelmatig verschijnende nieuwsbrief met nieuws en een agenda van activiteiten over aspecten van de geschiedenis van Parkstad Limburg.

Wie alles wil weten over de geschiedenis van oostelijk Zuid-Limburg, het centrum van de voormalige Mijnstreek, vindt vier maal per jaar op circa 36 pagina's in kleur artikelen over de meest boeiende onderwerpen uit het bewogen verleden van de streek.

Abonneer nu voordelig of bestel een proefnummer!

Aflevering 1 – 36 p.

HISTORISCH MAGAZINE VOOR PARKSTAD LIMBURG

mijnstreek

2018
NUMMER 1

THEMA
De vlabakster en het bakhoes
De weerlegging van een hardnekkige bewering

HISTORISCH ACTUEEL
Volop aandacht voor de geschiedenis en het historisch erfgoed van Parkstad

THEMA
Enkele beschouwingen bij de 'Carte figurative' uit 1723 van het gebied tussen de kerk van Kerkrade en de Worm

PORTRET
Mies Förster (1915-1945)
Verpleegster in oorlogstijd

MERKWAARDIG VERHAAL(D)
Ooit een bijzondere schenking voor het Heerklense Thermenmuseum

VAN DE REDACTIE

Dubbel Leven? *door Diane Smeets-Habets*, p. 2

Aankondiging [Liber Amoricum Roelof Braad] *door (Anita Quaedackers)*, p. 3

THEMA

De vlabakster en het bakhoes; de weerlegging van een hardnekkige bewering *door Lieke Boumans-Willems*, p. 4-9
Het rectoraat, later de parochie 'St. Paulus Passart-Zuid (en de Wieër', een unicum in Nederland *door Hans Thissen*, p. 10-14

HISTORISCH ACTUEEL

Volop aandacht voor de geschiedenis en het historisch erfgoed van Parkstad *door Roelof Braad*, p. 15-16

THEMA

Enkele beschouwingen bij de 'Carte figurative' uit 1723 van het gebied tussen de kerk van Kerkrade en de Worm *door Lei Heijenrath*, p. 17-27

MERKWAARDIG VERHAAL(D)

Ooit een bijzondere schenking voor het Heerklense Thermenmuseum *door Roelof Braad*, p. 28-29

PORTRET

Mies Förster (1915-1945) Verpleegster in oorlogstijd *door Marcel Krutzen*, p. 30-32

AANGESTIPT diverse boekbesprekingen *door Koos Linders, Frans Gerards, Diane Smeets-Habets en Roelof Braad*, p. 33-35

Het Land van Herle

Aflevering 2 – 40 p.

VAN DE REDACTIE

Geschiedenis saai? *door Roelof Braad*, p. 2

Rectificatie (op 'De vlabakster en het bakhoes') *door Lieke Boumans-Willems*, p. 3

THEMA

Knokken met de nazi's in de Nieuwstraat; Politieke grensincidenten in Kerkrade tussen 1933-1940 *door Jan Brauer*, p. 4-11

'Heerlen toont': de H.E.T.O. van 1931; de Heerlense tentoonstelling voor handel en nijverheid *door Lieke Boumans-Willems*, p. 12-19

Hoensbroekse pianobouwers in Parijs *door Henri Peters*, p. 20-25

MERKWAARDIG VERHAAL(D)

De Romeinse keuken; aan tafel bij een wereldmacht *door Hans Bilo*, p. 26-30

PORTRET

Zachaeus Simons o.f.m.: een legende op een 'omgekeerde driewieler' *door Koos Linders*, p. 31-33

INGEZOOMD

Een bijzondere Toorop *door Michel Lemaire*, p. 34

UITGELICHT

Van Grunsven en Peutz in een vie romancée (recensie 'Moderne tijden') *door Roelof Braad*, p. 35-37

AANGESTIPT diverse boekbesprekingen *door Frans Gerards en Roelof Braad*, p. 38-39

Aflevering 3 – 36 p.

VAN DE REDACTIE

Twee wereldoorlogen het hoofd bieden... *door Funs Patelski*, p. 2
Reacties van lezers *door Roelof Braad*, p. 3

THEMA

Merkelbeekse karmelieten contra het nationaalsocialisme *door Antoine Jacobs*, p. 4-8

Vroen-Nulland: baken in de nederzettingsgeschiedenis van Kerkrade *door Lei Heijenrath*, p. 9-14

Hoensbroekse kinderen op vakantie in Oostenrijk *door Paul Borger*, p. 15-20

PORTRET

Jan Hendrik Swildens [1745-1809], portret van een bevlogen idealist *door Frans Gerards*, p. 21-26

HISTORISCH ACTUEEL

Werk in uitvoering: ordening van de boekenkasten van Nic. Tummers *door Roelof Braad*, p. 27-29

UITGELICHT

Toponymie en hodonymie in praktijk en theorie *door Koos Linders*, p. 30-31

AANGESTIPT diverse boekbesprekingen *door Roelof Braad en Funs Patelski*, p. 32-35

Het Land van Herle

Aflevering 4 – 32 p.

VAN DE REDACTIE

Onafhankelijkheidsdag door Frans Gerards, p. 2

THEMA

Meijuffrouw Dorothea Seelen door Angela Crott, p. 4-7

Vordering van herenrijwielen in Hoensbroek door Paul Borger, p. 8-11

VROEGER/NU

Duizend kussen - mon coeur est à vous door Lieke Boumans-Willems, p. 12-13

MERKWAARDIG VERHAAL(D)

De soepkokerij in Heerlen; over te heet (niet) opgediende katholieke soep door Koos Linders, p. 14-16

PORTRET

George Ziedses des Plantes (1926-1945), gevallen in dienst van het vaderland door Marcel Krutzen, p. 17-18

HISTORISCH ACTUEEL

2000 jaar Romeinse weg door Hilde Vanneste en Danny Keijers, p. 19-21

INGEZOOMD

Inspiratie voor opstand door Michel Lemaire, p. 22-23

UITGELICHT Varia Historia, Bijdragen over de geschiedenis van Parkstad Limburg door Jac van Rensch, p. 24-26

AANGESTIPT diverse boekbesprekingen door Anita Quaedackers, Roelof Braad, Funs Patelski en Koos Linders, p. 26-28

HISTORIE OP DE VLOOIENMARKT

Oude boeken: oude opvattingen? door Lieke Boumans-Willems, p. 29-31

